

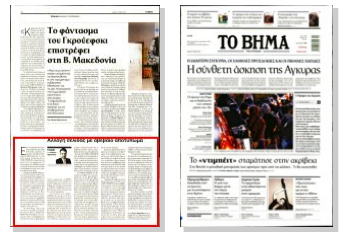
1. ΑΛΛΑΓΗ ΣΕΛΙΔΑΣ ΜΕ ΑΒΕΒΑΙΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 12/05/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 12/05/2024

Σελίδα: 24

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Αλλαγή σελίδας με αβέβαιο αποτύπωμα

Είναι το χρονικό μιας προαναγγελθείσας μεγάλης πολιτικής αλλαγής. Οι εκλογές στη Βόρεια Μακεδονία (ΒΜ) φέρνουν εκ νέου στην εξουσία, πανίσχυρο πια, το VMRO-DPMNE, ύστερα από επτά χρόνια στην αντιπολίτευση. Το κεντροαριστερό SDSM γνώρισε τη μεγαλύτερη ήττα στην ιστορία του και βρίσκεται πλέον στην τρίτη κοινοβουλευτική θέση.

Η κυβέρνηση SDSM-DUI απέτυχε στους κεντρικούς στόχους της, να καταπολεμήσει τη διαφθορά, να ενισχύσει το κράτος δικαίου και να ξεμπλοκάρει ταχέως την ενταξιακή πορεία στην ΕΕ. Η τελευταία δεν προχώρησε ουσιαστικά, παρά τον επώδυνο συμβιβασμό με την Ελλάδα, κυρίως λόγω των καθυστερήσεων της ΕΕ και του βέτο της Βουλγαρίας, για ζητήματα που είναι εκτός κοινοτικού κεκτημένου και των τυπικών ευρωπαϊκών κριτηρίων. Τα κράτη της ΕΕ ξεχάσαν τις υποσχέσεις προς τη ΒΜ και επέτρεψαν στη Βουλγαρία να επιβάλει τους όρους της.

Ως αποτέλεσμα, έπειτα από την πρώτη περίοδο μεταρρυθμιστικού οίστρου, η κυβέρνηση SDSM-DUI οδηγήθηκε στο γνώριμο μονοπάτι της διαφθοράς και κακοδιαχείρισης. Οι ψηφοφόροι

ΓΝΩΜΗ
του **Ιωάννη**
Αρμακόλα

λοιπόν «τιμώρησαν» το SDSM, γιατί απέτυχε να αντισταθεί στη σχεδόν εκβιαστική πολιτική της Σόφιας, ενώ συγχρόνως επέτρεψε να ανθήσει η διαφθορά στους κυβερνητικούς κόλπους, θυμίζοντας την εποχή Γκρουέφκι.

Η επιτυχία του VMRO-DPMNE, που άγγιξε το 50% σε κοινοβουλευτικές έδρες, του δίνει ισχυρό πλεονέκτημα για σχηματισμό κυβέρνησης με τον ασταθή αλβανικό συνασπισμό VLEN, στέλλοντας το ισχυρότερο αλβανικό κόμμα DUI στην αντιπολίτευση, μια υπόσχεση που έδωσε στους ψηφοφόρους, που είναι εξοργισμένοι με τα εκτεταμένα φαινόμενα διαφθοράς του DUI, αλλά και με την «επιθετική» διεκδίκηση ισχυ-

ρότερου πολιτικού ρόλου για το αλβανικό στοιχείο. Όμως τα περιθώρια κινήσεων για την κυβέρνηση ενός κρατικού VMRO-DPMNE θα είναι εξαρχής πολύ περιορισμένα. Ως αντιπολίτευση, μπόρεσε με ευκολία να φιλοτεχνήσει πατριωτικό προφίλ, συχνά ποντάροντας σε ακραίες θέσεις στα ζητήματα των συμβιβασμών με Ελλάδα και Βουλγαρία. Τώρα, θα πρέπει να διαχειριστεί αυτές τις δύσκολες σχέσεις.

Το VMRO-DPMNE έχει δεσμευθεί ως κυβέρνηση να μη χρησιμοποιήσει τον όρο Βόρεια Μακεδονία, αλλά αυτό θα προκαλέσει σύγκρουση με την Ελλάδα και δυτικούς εταίρους. Είναι πιθανό, ύστερα από μια περίοδο προσαρμογής, να πλησιάσει πιο κοντά στις θέσεις της προηγούμενης κυβέρνησης και να εκτιμήσει τη σημασία των καλών σχέσεων με την Ελλάδα. Το ερώτημα είναι όμως πόσο θα ψυχρανθούν οι σχέσεις στο πρώτο διάστημα, όταν οι νέοι κυβερνητικοί θα επαναλαμβάνουν το «Μακεδονία» με κάθε ευκαιρία, ακριβώς όπως έκαναν ως αντιπολίτευση. Πώς θα αντιδράσει η Ελλάδα; Θα τους δώσει «πίστωση χρόνου» ανοίγοντας διαύλους μέσω Αμερικανών; Η θα σκληρύνει τη στάση της ταχέως, διακινδυνεύοντας ρήξη, με αρνητικές συνέπειες

και για τις δύο πλευρές;

Ακόμα πιο δύσκολη θα είναι η εξίσωση των σχέσεων με τη Βουλγαρία. Η νέα κυβέρνηση θα αναγκαστεί για κάποιο διάστημα να ακολουθήσει τη σκληρή πολιτική που υποσχέθηκε. Όμως γνωρίζει πολύ καλά ότι ο συμβιβασμός είναι απαραίτητος, γιατί αλλιώς θα χαθεί πολύτιμος χρόνος σε μια περίοδο που αφενός αυξάνονται οι εντάσεις στα Βαλκάνια και αφετέρου έχει ανοίξει ένα παράθυρο ευκαιρίας για ένταξη στην ΕΕ λόγω του πολέμου στην Ουκρανία.

Γνωρίζω λεπτομέρειες για τις ιδέες, που έχουν κατατεθεί εντός VMRO-DPMNE για ένα συμβιβαστικό σενάριο, που θα επιτρέψει να αλλάξει εκ νέου το Σύνταγμα κατ' απαίτηση της Σόφιας, αλλά με κάποιες σημαντικές παραχωρήσεις προς τα Σκόπια, ώστε να διασωθούν τα «πατριωτικά προσχήματα». Θα ήταν ευχής έργον για τη χώρα και την περιοχή να βρεθεί αυτή η συμβιβαστική φόρμουλα. Ωστόσο, οι ιδέες πάσχουν από δύο κρίσιμες αδυναμίες, τυπικές της ανάγνωσης του περιφερειακού περιβάλλοντος από τη ΒΜ: μια υπερεκτίμηση της βούλησης και ικανότητας της ΕΕ να πιέσει και να βρει λύσεις για σύνθετα προβλήματα και μια υποεκτίμηση της

αποφασιστικότητας της Σόφιας να επιβάλει τις θέσεις μέσω της διαδικασίας ένταξης.

Στο ευρύτερο γεωπολιτικό πεδίο, μάλιστα, τα πράγματα μπορεί να περιπλοκώσουν περαιτέρω. Οι ΗΠΑ ήδη χτίζουν στενές σχέσεις με τη νέα κυβέρνηση, αλλά όλα τελούν υπό την αίρεση της επιστροφής Τραμπ. Ο ανταγωνισμός μεταξύ Βουλγαρίας και Σερβίας για επιρροή στη ΒΜ αναμένεται να οξυνθεί. Ενώ στο παιχνίδι μπαίνουν και οι δύο ανταγωνιστικοί πόλοι του αλβανικού χώρου (Αλβανία και Κόσοβο ή καλύτερα Ράμα και Κούρτι), που υποστηρίζουν αντίπαλα αλβανικά στρατόπεδα στη ΒΜ. Αυξημένη επιρροή στη νέα κατάσταση θα έχουν επίσης η Ουγγαρία και η Τουρκία.

Η αλλαγή σελίδας στη ΒΜ αποτελεί ευκαιρία αναστοχασμού και για το αν η Αθήνα έκανε αρκετά για να βοηθήσει την κυβέρνηση SDSM-DUI, η οποία επιζητούσε τη φιλία και στήριξη της Ελλάδας, ιδιαίτερα μετά τη Συμφωνία των Πρεσπών. Αλλά αυτό είναι μια συζήτηση για επόμενο σημείωμα.

Ο κ. **Ιωάννης Αρμακόλας** είναι αν. καθηγητής στο Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.